

Kosmos eller kaos?

- et øjebliksbillede af dagtilbudsområdet i Århus Kommune

Med afsæt i tre publikationer - bogen "Umyndiggørelse" (marts 2009) og to publikationer fra konsulentvirksomheden Konsulentforum om kvalitet med fokus på hhv. lederen og institutionerne - har Børns Hverdag besøgt gruppen "Kritiske pædagoger" samt ledelsen i Århus Kommune med den journalistiske tilgang: Er det overhovedet muligt at gennemføre ledelsesaktiviteter i Århus Kommune, når lederne og pædagogerne har det rigtig skidt?

TEKST/FOTO: MICHAEL BJØRNBÆK MARTENSEN (DJ)

Forfatter og forsker Rasmus Willig

Det sammenfattende indtryk er, at pædagogerne er meget enige med RUC forskeren Rasmus Willig, der er forfatter til bogen "Umyndiggørelse", som han kalder for et essay - og dermed ikke skal sidestilles med forskning - mens ledelsen mener, at bogen ikke giver anledning til panderynker.

Kritiske pædagoger:

"Rasmus Willig er en kærkommen 'stemme' for den situation vi står i den dagligdag som vi - og mere end 80 procent af medarbejderne på dagtilbudsområdet oplever - hvor vi oplever mange

opgaver, der bare vælter ned over os - og alt sammen har en undertone af mistillid og kontrol. Vi kan møde friske på arbejde om morgenen, parate til at gå i gang, men så snart vi åbner computeren, strømmer det ind med mails med 'skal-opgaver', der har meget lidt med det kvalitative arbejde at gøre som pædagog - og i de sidste par år er der kommet flere og flere møder i det nye system af ledelseslag, der ikke giver vores dagligdag ret meget - og som jo fratager os tid ift børnene."

"Konsulentforum kommer med nogle konklusioner, som ledelsen i Århus Kommune blot ikke følger - f.eks. at lederen skal friholdes fra børnekontakten for at udøve optimal ledelse. Små institutioner giver også større forældretilfredshed, hvor vi bare ser en noget anden udvikling i Århus Kommune med meget større institutioner. De to undersøgelser siger en masse ting, som kan læses meget forskelligt, og netop her er der nogle muligheder for dialog - men vi oplever, at ledelsen i Århus Kommune drager deres helt egne konklusioner, uden større interesse for den virkelighed vi har. Og hvad der er helt utåleligt, så fremdrages gode resultater som f.eks. målestokken 'forældretilfredshed', som slet ikke kan bære disse konklusioner - og derfor efterlades vore daglige problemer urørt og uden ledelsesmæssig opmærksomhed."

"Vi har brug for hjælp i forhold til de opgaver vi står med i dagligdagen, og vi har brug for en daglig tillid til det arbejde vi udfører - hvor situationen bare er den, at den nye struktur betyder, at det kan tage op til et år inden et ønske om f.eks. at få konsulentbistand til problemstilling om en gruppe tosprogede børn,

Kritiske pædagoger er en lille gruppe på 5 medlemmer, ledere og pædagoger, oprettet i forbindelse med pædagogstrejken i 2008. Medlemmerne er Inge Houman, Carin Weibull, Bodil Guld og Gitte Andersen.

bliver iværksat - og når vi giver udtryk for utilfredshed, er beskeden, at vi selv må klare problemerne. Eller, at vi bare skal holde vores mund og gøre, hvad der bliver sagt, hvor ytringer på både interne møder og i pressen kvitteres med 'kammeratlige samtaler'."

Ledelsen (v/Børn og unge-chef Ole Kiil Jacobsen):

"Rasmus Willigs bog er uinteressant for kommunen, fordi forfatterens tilgang til opgaven har været 'et had til systemet, som en enorm drivkraft', som han sagde i sin indledning, da bogen blev præsenteret her i Århus. Alligevel gør den da indtryk på den måde, at er der bare en eller nogle få ledere og ansatte, der har det sådan, er der et problem vi skal forholde os til. Men i den virkelighed vi befinder os i, ser vi på at den netop gennemførte tilfredshedsundersøgelse, der omfatter ledere og ansatte på hele børn- og ungeområdet giver udtryk for tilfredshed med deres arbejde."

"Vi vil gerne forholde os til kritik, men må altså sige, at vores andel af institutionernes tid alene drejer sig om 1 procent, så kritikken må rettes til de myndigheder, der har en forventning om at udfører pålagte opgaver loyalt som embedsmænd. Min indstilling helt principielt, er, at det jo er sådan, når man er ansat i det offentlige - det gælder mig selv og det gælder altså også ledere og pædagoger i vore institutioner. Afdelingens indstilling til f.eks. sprogtest er meget positiv, hvad der er blevet meget synlig efter den nye konstruktion, hvor børneområdet er samlet fra 0-18 år, hvor vi tidligere var opdelt i en skole- og en småbørnsafdeling."

"Den del af kritikken, der vedrører organisationen og retten til at ytre sig, gør også indtryk - hvor det er sådan, at strukturændringen er meget omfattende, hvor vi alene er nået til første ledelseslag, der har vist sig sværere end vi måske havde forventet - men vi kommer lige så langsomt videre, og vi kommer også til de ledere, der arbejder i den enkelte institution på et tidspunkt."

"Vi har givet ikke været gode nok til at kommunikere de ting der arbejdes med, ud, og den aktuelle kritik giver da anledning til selvansøgelse - også, når jeg hører om angst for at ytre sig, for vores holdning er helt klart, at alle skal have lov til at ytre sig, hvad enten det er på lukkede møder eller i pressen. På vore ledermøder siger vi jævnligt, at 'kammeratlige samtaler' ikke er vejen frem, for vi ved udmærket, at bare en enkelt samtale - uanset hvad den måtte indeholde - hurtigt bliver til en vandrehistorie, der virker stik imod, hvad vi ønsker i ledelsen."

Status i Århus er, at ledelsen og de kritiske pædagoger arbejder sammen - og hver for sig. Mens pædagogerne arrangerer møder med politikere, eksperter og forfattere for at gøre opmærksom på deres arbejdsvilkår - så arbejder ledelsen med en samlet struktur på børn- og ungeområdet, der lige så langsomt kommer til at fungere.

Ift respekten for daginstitutionernes arbejde slutter Ole Kiil Jacobsen: "Tidligere var jeg chef for alle institutioner, men jeg kendte faktisk ikke de enkelte ledere, når jeg mødte dem på gaden. Nu kommer ledelsen tættere på daginstitutionernes dagligdag, hvor det nu blot drejer sig om, at få konstruktionen til at virke."

RUC-forskeren Rasmus Willig arbejder med sine indtryk fra 2009 fra Århus Kommune, der i 2010 vil omfatte BUPL's område i Østjylland. Arbejdet finansieres af BUPL.

Børn- og ungechef Ole Kiil Jacobsen

Fakta:

"Umyndiggørelse" Hans Reitzels Forlag (2009) af Rasmus Willig koster 198 kr. men kan også læses på internettet i en gratisversion:

<http://flipper.gyldendal.dk/9788741253084.book>